

Ciobanu, Vasile (Nagyszeben, a Román Akadémia Társadalomtudományi Kutatóintézete): *A kolozsvári egyetem 1940–1945 közötti szebeni tartózkodása és a szebeni mindennapi életre gyakorolt hatása*

A második bécsi döntést követően döntés született a kolozsvári I. Ferdinand Egyetem Szebenbe költöztetéséről. Ez a döntés a kolozsvári egyetem tanárai és diákjai számára csak fokozta az Észak–Erdély elvesztése által okozott elkeseredést. A vendéglátó város életére azonban jótékony hatást gyakorolt az egyetem áthelyezése. A román értelmiség tömeges Szebenbe költözése megerősítette a város „román” jellegét, amelyet a helyi szász sajtó többször is nehezményezett. Az egyetem szebeni történetével sokan foglalkoztak, de az intézmény jelenlétének a mindennapi életre gyakorolt hatását kevésbé érintették. A helyi sajtó, az egyetem történetével foglalkozó munkák, levéltári források és a kortársak visszaemlékezései alapján megpróbáljuk bemutatni ezt a kevésbé ismert aspektusát a Szebenben töltött éveknek.

Az egyetemi tanárok és a diákság jelenléte felpezsdítette a város kulturális életét. A korábban szászok által dominált kulturális élet román jellegűt öltött. Számos kolozsváriak által szerkesztett lap jelent meg ebben az időszakban, köztük a *Țara* napilap, a *România Nouă* hetilap, a *Luceafărul* havilap és a *Revista Cercului Literar*.

Az egyetem által szervezett konferenciák nagy népszerűségnek örvendtek és az értelmiségi elit jelenléte átformálta a városi zenekedvelő közönség ízlését is. Az egyetemnek köszönhetően számos karrierje csúcsán álló román író tartózkodott Szebenben, mint Lucian Blaga, Ion Agârbiceanu, Victor Papilian. Hozzájuk csatlakoztak olyan, a „Cercul Literar” körül csoportosuló fiatalok is, akik később futottak be, mint Ștefan Augustin Doinaș, Radu Stanca, Ion Negoitescu, Cornel Regman és sokan mások.

A kolozsvári egyetem szebeni tartózkodása fellendítette a sportéletet is. Az egyetemisták sportrendezvényein számos helyi fiatal is részt vett.

A város gazdaságilag is fellendült az egyetem jelenlétének köszönhetően. Nőtt a fogyasztás mértéke és megemelkedtek a lakbérek, még lakáshiány is jelentkezett.

A háború végével Kolozsvárra visszaköltöző egyetem hatalmas űrt hagyott a város életében, amelyet a kulturális élet minőségének drasztikus visszaesése is jelzett. A helyzet súlyosságára utal az a tény, hogy a szebeni hatóságok megpróbálták legalább az orvosi kar helyben tartását, sikertelenül. Az eredetileg Szebenbe tervezett román egyetem jelenléte megerősítette a város román jellegét és jól példázza az egyetemek városi életre gyakorolt hatását és jelenlétük fontosságát.